

NINIE (99) *av*

ninie (79), **nini** *a.* **nyni** (3), **nynie** (1), **nine** (?) (2), **[ninia]** *a.* **[nynia]**, *ninie a.* *nynie* (14);
ninie : *nynie* : *nine* *OpecŻyw* (24:1; 26 :–), *HistRzym* (9:–:2); *nini a.* *nyni* *ListRzeż* (3).

–é (25), –e (8); –é *KlerPow*; –e *KochFr*, *SarnStat* (6); –é : –e *OpecŻyw* (24:1); *ninia* z tekstu oznaczającego ą niekonsekwentnie.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI w.

Przysłówek odnoszący się w zasadzie do czasu wypowiedzi, z perspektywą na niedawną przeszłość lub najbliższą przyszłość (99) :

1. *W czasie, który obecnie trwa: teraz, dzisiaj; nunc Vulg, PolAnt, Cn; hoc tempore PolAnt; impraesentiarum, in praesens tempus, in praesentia, modo Cn* [w tym: z orzeczeniem w *praes* (41), *imp* (11), *fut* (3), *con* (3), *z inf* (3)] (67) : *BierRaj* 20v; Widziśs ninijé plecy ij ramiona moje bytz bez męki/ w pi[ą]tek poniołą na łobie krzyż cięłłki *OpecŻyw* [79]v, 50, 72y, [79]v, 111, 116 (8); Oto *ninie* Bog w[pomaga] mie [*Ecce enim Deus adiuvat me Vulg Ps* 53/6; Bo oto Bóg mię podpomaga *WujBib*] *TarDuch* D8; po[si]łamyć *ninie* łto grziuien łrzebra ku offiarze *BielŻyw* 113; Spiewali przod o Winie Potym o dobrem Piwie A my o Gorzałce *ninie* Dobrzy ludzie. *LudWieś* B4; *KromRozm III* O3v; aby thwe dzieci bogowie záchowáli takowey złey przygody/ w ktoreyżem ia iełt *nine* *HistRzym* 21; á *ninie* čás godnieyfy ielt wypełnić obietnicę niż w łtarości *HistRzym* 77, 23, 49v; *BudNT Ioann* 15/22; Co mi Sibyllá prorokuie *ninie*? Zle trzem (powiáda) o iednéy pierzinie *KochFr* 26; [TE]n czas iełt *ninia* wiefoly [DE]r tag der iłt fo freudenreich *Gesangbüchlein, Nürnberg* 1558, Q6v] *Krofej* C2v, C8].

W połączeniach szeregowych (4): Teraz/ y *ninie* y w przyłżłym czałie/ obroń mie panie *TarDuch* D5; Sit nomen domini benedictu^m, ex hoc nuⁿc et v[er]q^{ue} in saeculum. Bądź imię boże bogoflawione ż tąd *ninie* aże na wieki. *WróbŻółt* 112/2; pan bog około ludu łwego odtychmiałt *ninie* y na wieki [*ex hoc nunc et usque in saeculum*]. *WróbŻółt* 124/2, 133/3; [Reno] Ciebie Panie chwalimy [...] Czełc twą my łpiewamy zawłzdy/ *Ninia* y potim nawieky [yetzund jimmer vnd ewigklich *Gesangbüchlein, Nürnberg* 1558, S2v] *Krofej* F4, G3].

W przeciwstawieniach: »*ninie* ... jutro (4), potym« (5): Widziśs ninijé ręce moje bytz przez bolełci/ alé iutro vżrzyłs ie na krzyżu rozciągnioné *OpecŻyw* [79]v, [79]v [3 r.], 92.

W formułach modlitewnych (13):

~ *W połączeniach szeregowych (2):* słodkiego Iezufa mego [...] ktoremu służy sławá y cześć y moc ná wieki/ y chwałá á wielmożność z oycem wiecznym y Duchem S. *ninie* y zówždy y ná wieki wiekow. *SkarŻyw* 119, 278; [Chwałá bądź Bogu [...] Iako było od poczętká *ninia* y zówždy/ y od wieká alż dowieka/ AMEN. *Krofej* N2v].

Szeregi: »*ninie* i w godzinę śmierci« (1): Święta Márya Mátko Boża/ modł fię zá námi grzełznymi/ *ninie*/ y w godzinę śmierci náłzey [*nunc et in hora mortis nostrae*]. Amen. *LatHar* 7.

»pierwej, *ninie*« (1): Chwałá Pánu náłzemu/ [...] iák byłá pierwey *ninie*/ wiecznie nigdy nie záginie. Amen. *ArtKanc* Q20v.

»ninie i wiecznie przez końca« (1): przełz pana nałchego yefu crifta [...] kthori łtobą zywy y kroluye nawyeki wgyednołczy twego ducha łzwyłtego nyny y wyeczne przełz koncza. Am^{en}. *PowUrb* +2.

»ninie i na wieki (wiekom *a.* przez końca)« (7): *PowUrb* +v, +3; Dziękuy z tego panu Bogu [...] ktoremu niechay będzie czełć y chwała ninie y nawieki Amen. *GlabGad* P8v; *SarnUzn* C3v; Z czego iemu chwałá ninie y ná wieki wiekom Amen. *SkarŻyw* 511, 21, 209. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»ninie i zawsze« (1): Iefu krifte raczmy nyny ij zawzdi dac łwoye przezegnanye *BierRaj* 22. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]. ~

Przysłowie: Kto będzie ninie prawdę mowić/ Mułi bijącemu głowy náłtawić. *HistRzym* 51, 49.

Wyrażenie: »ninie będący« = *praesens JanStat* (6): *SarnStat* 886, 1018, 1052, 1086, 1123, 1210. Cf »ninie i (na) potym będący«.

Szeregi: »ninie i (na) potym będący« (6): Oznáymuiemy przez niniełzy Lift/ którym to wiedzieć należy włzyłtkim y koždému z ołobná/ ninie y potym będącym [*praesentibus et futuris JanSta* 796] *SarnStat* 1052, 886, 1018, 1086, 1123, 1210.

»nini i na przyszłe czasy« (2): yłzechmi się zwolili niny y na przilłte czały nałłze czeladkę thak iako się opisało rzedzicz *ListRzeż* w. 46, 23.

»teraz, czusz ninie« (1): dokąd iá ijdę/ wy teraz niemożecie przyłtz/ tzułłs ninijé aliż wezmiecie ducha łwiętego. *OpecŻyw* 95.

»nini i na wieczne czasy« (1): thak/ trzymacz/ nini y na wieczne czasy *ListRzeż* w. 55.

[»od ninie i aż na wieki«: Niech będzie imię Iehowy błogosłáwione/ od ninie (*marg*) Albo/ od tąd áż ná wieki. (–) y áż ná wieki [*ex nunc (marg) hoc tempore (–) et usque in seculum (–)*]. *BudBib* Ps 113/2 (*Linde*). [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.; w formułach modlitewnych 9 r.*]

»ninie i zawsze« (1): aby od włzyłtkich łzkod dułze y ciała [...] mnie łlugę thwego. N. ninie y zawsze wybawić raczył. *TarDuch* D5. [*Ponadto w formułach modlitewnych 3 r.*]

a. *W tej chwili, w tym momencie; nunc PolAnt* [*w tym: orzeczenie w praes (10), imp (2), con (1)*] (13) : Biercież ninijé a niełcie náwzácnieyłłemu gościowi/ ij brali łą. *OpecŻyw* 41, 41, 106v, 150; pan moy [...] wrocił łie do domu/ á nine obiádba *HistRzym* 42, 43v, 55, 58; *BudBib* 3.Reg 2/16; mowię wam/ że idzie godziná y ninie ielł *BudNT Ioann* 5/25, *Ioann* 9/21.

Szereg: »już ninie« (2): *OpecŻyw* 133v; Iuż ninie bierze łuk á kłáđzie nań ołtrą łtrzałę á chce w on obras łtrzeláć. *HistRzym* 55.

2. *W czasie, który niedawno minął; dopiero co; nunc Vulg, PolAnt; proxime Mącz; modo Cn* [*w tym: z orzeczeniem w praet (12), z part praet (5)*] (18) : On wás na pułłczy czerdziełci łát kármil/ gdzie łie odzienijé wálłe niekazilo/ a wy ninijé oblupiliłcie z odzieniá łyna mégo. *OpecŻyw* 116, 96v; *WróbŻołt* 43/10; *Proxime, Ninie/ Blisko/ Podle, Cum proxime apud te fuissem, Gdym ninie v ciebie był. Mącz* 326a; Abowiem ktorzy iuż przez Krzełł słłáli się Chrzełłcijány/ iáko dżiateczki ninie zrodzone/ łi nieiáka ielłczce w łobie wátłóść [...] máiá *KuczbKat* 155; przeto ninie przyłłłłmy do łiebie/ że poydzielł z námi *BudBib ludic* 11/8, *Ps* 17[16]/11; *BudNT Hebr* 9/26, *Act* 10/34; Iezus

Kriřtus [...] wřtał zmartwych ninie/ vwefelił ludzkie pokolenie. *MWilHist* D3v, F2; [Wiefelmy fie Chrzeřcyany [...] Bo wřzytkim czas nařtał ninia/ Wredolcach do řpiewania *Krofej* H8].

W przeciwstawieniu: »od dawna ... ninie« (1): Acz ty pańřwa od dawna řlynęły: Wřzakże ninie prawie olřitnęły *KlerPow* 4.

Wyrażenia: »ninie przeminęły« (1): Zeznała yřch [...] wponyedyalek nynye przeminąli plařcz czarny vkradla *LibMal* 1546/114v.

»(ten a. bliski) ninie przeszły« (3): zeznał yřch [...] wřfobothą thą nynye przeřzla, do řfilczewey wdom vczyekl *LibMal* 1545/99v; Proximis sex mensibus, Tych bliskich ninie przeřzłych řzeřć mieřięcy. *Mqcz* 326a; także y teraz zá tego zřczenia [*planet*] ninie przeřzłego/ okrom wřtpienia/ Pan Bog Wřzechmogący iąkiego mocnego Krolá [...] dąć raczy *LeovPrzep* C2v.

Szereg: »już ... ninie« (1): Bronić nas tu w niebeřpieczny cżás/ ktory iuż potrawił ninie nas *ArtKanc* K7.

3. *W czasie, który wkrótce nadejdzie:* zaraz; *nunc* *Vulg*, *PolAnt*; *hoc tempore* *PolAni*; *modo* *Cn* [w tym: z orzeczeniem w *imp* (10), *fut* (2), *praes* (1), *con* (1), [z *part praes*] (14) : Nynije [*Nunc* *Vulg* *Luc* 2/29; Teraz *WujNT*] opuřtż řluźebnika twego panie/ wedle řłowa twego w pokoiu. *OpecŻyw* 26, 19v, 141v, 177; zgrzeřzyliřmy řeřmy opuřćili Iehowę/ á řłużyliřmy Báhalom [...] /á ninie wyzwol nas od nieprzyařciol nářzych *BudBib* 1.Reg 12/10, *Deut* 4/32; Minucius on mądry á zacny pan w Rzymie/ Kiedy by ř Swieykowřkiemi tu zářieřć miał ninie/ Iuźby pewnie rozumki iego zá nic były *PapřPan* H; NVż wřzyřcy Krzeřćiąnie/ zářpiewaymy ninie/ Rozpamiętáiąc řpołem Kryřtowo wćielenie *ArtKanc* A3, A11v, M15v; Ktora y z dobrodźieřřtwem w řzech [!] kráinách řlynie/ Przeciřw ludźiom Rycerřkim niech teź tego ninie. Ia będe vćieřnikiem *CzahTr* G3v; Przeto teraz złodźieie opiřzę łakome [...]. O tym tedy złodźieřřtwie chcemy mowić ninie: Naprzod o Proźnowaniu/ do złego przyczynie *KlonWor* 32; [Ydzy ninia Serce moje/ Stan řie grzeřznich zbáwienie [Far hin meins herten werde kron *Gesangbüchlein*, *Nürnberg* 1558, I4] *Krofej* I].

[*Wyrażenie:* »ninie przychodzący«: Tho yeřth od řwiąthego Michała nynnye przychodzącego wedrye nyedziely ařch do řwyąthego Michała kthory wethři lyatha bądzie theřch wedrye nyedziely. *ZapWpol* 1545 202/199v.]

Szereg: »ninie i na wieki przez końca« (1): podz wkrolewřtwo oczcza mego wktorym bądeřch řzemną nynye y nawyeky przeřz konycza. *PowUrb* +3v.

»od ninie i aż do wieka« (1): Lecz my błogosłáwić będziem Bogá/ od ninie j aż do wieká [*nunc* (*marg*) *hoc tempore* (–) *et usque in saeculum*] / Háleluiah. *BudBib* Ps 113/18; [Iehowá řtrzec będzie wyřćia twego y wchodu twego/ od ninie y aż do wieká [*ex nunc* (*marg*) *hoc tempore* (–) *usque in saeculum*]. *BudBib* Ps 120/8].

Synonimy: 1. *dziř, teraz*; 2., 3. *blisko, teraz*.